

Ανάλυση: Ρύθμιση χρεών μηχανικών προς το Δημόσιο και τους φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης

Η περίφημη και πολυδιαφημισμένη ρύθμιση των χρεών των μηχανικών προς τα ασφαλιστικά ταμεία και το δημόσιο, περνά τελικά μέσω του νόμου για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό, Ν. 4469/2017, ΦΕΚ Α 62 – 03/5/2017 και των αποφάσεων που προβλέπονται από αυτό το νόμο.

Στο παρόν κείμενο δεν θα αναφερθούμε στον εξωδικαστικό συμβιβασμό γενικά για όλους τους επαγγελματίες, αλλά θα επικεντρωθούμε στις προβλέψεις του σε σχέση με τους μηχανικούς και τους λοιπούς ελεύθερους επαγγελματίες που δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα. Θα περιοριστούμε επίσης μόνο σε ότι αφορά φυσικά πρόσωπα και όχι επιχειρήσεις.

Ο νόμος 4469/2017 εξαιρεί από την υπαγωγή σε αυτόν φυσικά πρόσωπα χωρίς πτωχευτική ικανότητα, όπως είναι οι μηχανικοί και άλλοι επαγγελματίες. Επίσης εξαιρεί την υπαγωγή οφειλών κάτω από 20.000€. Παρ' όλα αυτά, με βάση το άρθρο 15, παράγραφος 21 μπορούν να ενταχθούν και φυσικά πρόσωπα χωρίς πτωχευτική ικανότητα, **αλλά μόνο προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία** ύστερα από αίτηση των οφειλετών, και πάντα με την τήρηση όλων των λοιπών όρων που προβλέπονται από τον εξωδικαστικό συμβιβασμό. Επίσης με βάση το άρθρο 15, παράγραφος 6 επιτρέπεται να υπαχθούν και χρέη μέχρι 20.000€ μόνο προς τα ασφαλιστικά ταμεία και το δημόσιο, τηρώντας πάλι όλους τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του εξωδικαστικού συμβιβασμού.

Οι αιτήσεις επιτρέπεται να γίνουν **μέχρι και την 31/12/2018**.

1. ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΥΠΑΓΩΓΗΣ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ

1.1) Θα πρέπει να έχουν θετικό καθαρό αποτέλεσμα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες τρεις χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης (**δηλαδή τουλάχιστον μία κερδοφόρα χρήση κατά τα τρία τελευταία έτη**).

1.2) Θα πρέπει να μην έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, εκτός εάν υποβληθεί δήλωση έναρξης εργασιών. (**Αρα οι μηχανικοί με κλειστά βιβλία δεν μπορούν να υπαχθούν σε ρύθμιση οφειλών προς το δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία**).

1.3) Περιλαμβάνονται οι οφειλές προς το Δημόσιο και τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης που είναι ήδη βεβαιωμένες, **κατά την 31η Δεκεμβρίου 2016**, με τις προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης.

2. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗΣ

Ως «ικανότητα αποπληρωμής» του οφειλέτη, νοείται το ποσό που δύναται να αποπληρώσει συνολικά ο οφειλέτης, έναντι των οφειλών τους προς όλους τους

πιστωτές εντός χρονικού διαστήματος, που για το ΚΕΑΟ ή για το Δημόσιο, ισούνται με το χρόνο αποπληρωμής εκατόν είκοσι (120) μηνιαίων δόσεων.

Για την εκτίμηση της ικανότητας αποπληρωμής του οφειλέτη, λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω παράμετροι:

Για φυσικά πρόσωπα

Τα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) της πιο κερδοφόρας χρήσης των τελευταίων 3 ετών, η υποχρέωση αποπληρωμής τρεχόντων φορολογικών υποχρεώσεων, οι ελάχιστες αναγκαίες ταμειακές ροές για τη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης, οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης, πιθανά έσοδα από άλλες πηγές διαφορετικές της επιχειρηματικής δραστηριότητας, η ανάγκη εξυπηρέτησης τυχόν οφειλών που δεν ρυθμίζονται με τη σύμβαση. Επιπλέον λαμβάνονται υπόψη τυχόν καταθέσεις, αφαιρουμένου ενός ελάχιστου επιπέδου μετρητών για τη συνέχιση λειτουργίας της επιχείρησης.

3. ΑΞΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Η αξία των ακινήτων τα οποία δηλώνονται στην αίτηση καθορίζεται με βάση έκθεση εκτιμητή ακινήτων, την οποία συνυποβάλλει ο οφειλέτης με την αίτησή του. Αν ο οφειλέτης δεν προσκομίσει έκθεση από εκτιμητή, ως αξία των ακινήτων στην αίτηση δηλώνεται η αξία που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό του ΕΝΦΙΑ.

4. ΟΡΟΙ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

4.1) Με τη σύμβαση μπορεί να ρυθμίζεται το δικαίωμα πιστωτή **να εγγράψει υποθήκη, προσημείωση υποθήκης ή ειδικό προνόμιο σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη για εξασφάλιση των ρυθμιζόμενων με τη σύμβαση απαιτήσεων.** Μετά τη σύναψη της σύμβασης και για όσο χρονικό διάστημα αυτή εξυπηρετείται από τον οφειλέτη απαγορεύεται η εγγραφή νέου βάρους σε περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη ή των συνοφειλετών για εξασφάλιση των ρυθμισμένων με τη σύμβαση απαιτήσεων.

4.2) Επέρχεται αυτοδικαίως ανατροπή της σύμβασης έναντι του Δημοσίου ή των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και αναβίωση των απαιτήσεών τους, **με συνέπεια να καθίσταται αμέσως ληξιπρόθεσμο και απαιτητό το σύνολο του υπολοίπου της οφειλής που παραμένει ανεξόφλητο**, σύμφωνα με τα στοιχεία της αρχικής βεβαίωσης, μαζί με τους αναλογούντες τόκους και προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, στις εξής περιπτώσεις:

- **Μη καταβολή δόσεων ή μερική καταβολή δόσεων από τον οφειλέτη προς τη Φορολογική Διοίκηση ή τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, έως τη συμπλήρωση του ποσού που αντιστοιχεί σε τρεις (3) δόσεις,**
- **Παράλειψη του οφειλέτη να υποβάλει τις προβλεπόμενες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, καθώς και την προβλεπόμενη Αναλυτική Περιοδική Δήλωση (Α.Π.Δ.), εντός τριών (3) μηνών από την παρέλευση της προθεσμίας υποβολής τους,**
- **Παράλειψη του οφειλέτη να εξοφλήσει ή να τακτοποιήσει με νόμιμο τρόπο, με αναστολή είσπραξης ή ρύθμιση τμηματικής καταβολής, τις**

οφειλές του είτε προς το Δημόσιο ή υπέρ τρίτων που εισπράττονται από τη Φορολογική Διοίκηση είτε προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, οι οποίες βεβαιώθηκαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2016, εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος ή, προκειμένου για οφειλές που κατέστησαν ληξιπρόθεσμες μετά την έναρξη ισχύος ή την επικύρωση της σύμβασης, εντός εξήντα (60) ημερών από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας καταβολής τους.

4.3) Στις περιπτώσεις οφειλετών με συνολικό ποσό «βασικής οφειλής» (στην οποία δεν προσμετρώνται τόκοι, προσαυξήσεις κ.λ.π. η αποπληρωμή αυτών και των επ' αυτών προσαυξήσεων ή τόκων εκπρόθεσμης καταβολής) προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, η αποπληρωμή γίνεται τμηματικά **το πολύ σε τριάντα έξι (36) μηνιαίες δόσεις, ανάλογα με την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη**, με ελάχιστη μηνιαία δόση πενήντα (50) ευρώ, χωρίς δυνατότητα διαγραφής κανενός ποσού, δηλαδή δεν διαγράφονται τα πρόστιμα, οι προσαυξήσεις και οι τόκοι.

4.4) Στις περιπτώσεις οφειλετών με συνολικό ποσόν «βασικής οφειλής» (στην οποία δεν προσμετρώνται τόκοι, προσαυξήσεις κ.λ.π. η αποπληρωμή αυτών και των επ' αυτών προσαυξήσεων ή τόκων εκπρόθεσμης καταβολής) προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης **από 3.000€ μέχρι 20.000€**, γίνεται τμηματικά **το πολύ σε εκατόν είκοσι (120) μηνιαίες δόσεις, ανάλογα με την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη**, με ελάχιστη μηνιαία δόση πενήντα (50) ευρώ, χωρίς δυνατότητα διαγραφής βασικής οφειλής. Μπορεί να αφαιρεθεί **μέχρι το 95% των απαιτήσεων του Δημοσίου από πρόστιμα που έχουν επιβληθεί από τη φορολογική διοίκηση και μέχρι το 85% των απαιτήσεων του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης από προσαυξήσεις ή τόκους εκπρόθεσμης καταβολής**. Τα παραπάνω αναφερόμενα ποσά δεν θα αφαιρεθούν εφόσον προκύπτει ότι μπορούν να αποπληρωθούν με βάση την ικανότητα αποπληρωμής του οφειλέτη. Σε περίπτωση που προκύπτει ότι δεν μπορούν να αποπληρωθούν από τον οφειλέτη, τα ανωτέρω ποσά διαγράφονται μετά την ολοσχερή εξόφληση όλων των λοιπών οφειλών.

4.5) Στις περιπτώσεις οφειλετών με συνολικό ποσόν «βασικής οφειλής» προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης **μεγαλύτερο από 20.000€ και μέχρι 300.000€**, ακολουθείται κανονικά η διαδικασία του εξωδικαστικού συμβιβασμού. Σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 3, θα προβλεφτεί μια απλοποιημένη διαδικασία για φυσικά πρόσωπα που οφείλουν συνολικά μέχρι **50.000€**. Η απλοποιημένη διαδικασία θα προβλέπεται σε κοινή υπουργική απόφαση, ή οποία προς το παρόν δεν έχει εκδοθεί.

4.6) Είναι άκυρος ο όρος σύμβασης, που προβλέπει: α) την αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία σε περισσότερες από εκατόν είκοσι (120) δόσεις, β) την τμηματική αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία ανά χρονικά διαστήματα που υπερβαίνουν το μήνα, γ) την καταβολή μηνιαίας δόσης μικρότερης των πενήντα (50) ευρώ, δ) την παροχή περιόδου χάριτος για την αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο ή τα ασφαλιστικά ταμεία, ε) την ικανοποίηση απαιτήσεων του με άλλα ανταλλάγματα αντί χρηματικού ποσού.

4.7) Επί των οφειλών προς το Δημόσιο ή τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης που ρυθμίζονται δυνάμει της σύμβασης δεν υπολογίζονται περαιτέρω τόκοι ή προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της σύμβασης αναδιάρθρωσης και κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής, δεν υπολογίζονται τα φορολογικά πρόστιμα.

4.8) Η διαγραφή βασικής οφειλής παρακρατούμενων εισφορών εργαζομένων προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης απαγορεύεται.

5. ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΑΙΤΗΣΗΣ

5.1) Πλήρη στοιχεία φυσικού προσώπου (επωνυμία, διεύθυνση, Α.Φ.Μ., ΚΑΔ, τηλέφωνο, ηλεκτρονική διεύθυνση), αναφορά στον κύκλο εργασιών του κατά την τελευταία χρήση πριν από την υποβολή της αίτησης, περιγραφή της δραστηριότητάς του, της οικονομικής του κατάστασης, των λόγων της οικονομικής του αδυναμίας και των προοπτικών της επιχείρησής του,

5.2) Δήλωση εισοδήματος φυσικών προσώπων **(Ε.1)** των τελευταίων πέντε (5) φορολογικών ετών,

5.3) Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα **(Ε.3)** των τελευταίων πέντε (5) φορολογικών ετών,

5.4) **Συγκεντρωτικές καταστάσεις πελατών και προμηθευτών** των τελευταίων πέντε (5) φορολογικών ετών,

5.5) Δήλωση στοιχείων ακινήτων **(Ε.9)**,

5.6) Πράξη διοικητικού προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος **(εκκαθαριστικό)** του τελευταίου φορολογικού έτους,

5.7) Πράξη διοικητικού προσδιορισμού του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων **(ΕΝ.Φ.Ι.Α.)** του τελευταίου φορολογικού έτους,

5.8) Τελευταία **περιοδική δήλωση ΦΠΑ (Φ2)**

5.9) **Καταστάσεις βεβαιωμένων οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση και προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης**, οι οποίες πρέπει να έχουν εκδοθεί εντός των τελευταίων τριών (3) μηνών πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης,

5.10) Αντίγραφο **ποινικού μητρώου** γενικής χρήσης του οφειλέτη.

5.11) **Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης** του οφειλέτη.

5.12) **Κατάλογο των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη** με αναφορά στην εκτιμώμενη εμπορική αξία τους, έτσι ώστε να μπορεί να προσδιορισθεί η αξία ρευστοποίησης της περιουσίας του,

5.13) **Πλήρη περιγραφή των βαρών και λοιπών εξασφαλίσεων** (είδος βάρους ή εξασφάλισης, πιστωτής, ασφαλιζόμενο ποσό, σειρά, δημόσιο βιβλίο) που είναι εγγεγραμμένα επί των περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη,

5.14) Δήλωση για **κάθε μεταβίβαση ή επιβάρυνση** περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη που έγινε εντός των τελευταίων πέντε (5) ετών πριν από την υποβολή της αίτησης.

5.15) Στοιχεία κάθε νομικού προσώπου συνδεδεμένου με τον οφειλέτη με ημερομηνία σύστασης μεταγενέστερη της 1ης Ιανουαρίου 2012, καθώς και **πλήρη στοιχεία ακινήτων ή άλλων περιουσιακών στοιχείων που τυχόν μεταβιβάστηκαν από τον οφειλέτη σε πρόσωπα συνδεδεμένα με τον οφειλέτη** (δηλαδή συγγενείς μέχρι δεύτερο βαθμό συγγένειας ή σε νομικά πρόσωπα συνδεδεμένα με τον οφειλέτη) μετά την 1η Ιανουαρίου 2012,

5.16) Κατάλογος των προσώπων που αμείβονται από τον οφειλέτη και τα οποία αποτελούν συνδεδεμένα πρόσωπα με αυτόν (δηλαδή μέχρι δεύτερου βαθμού συγγένειας), καθώς και ανάλυση των αμοιβών αυτών κατά τους τελευταίους 24 μήνες πριν από την υποβολή της αίτησης.

5.17) Σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 9, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται **και νέα δικαιολογητικά ή να τροποποιούνται τα παραπάνω δικαιολογητικά.**

6. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΝΑΜΕΝΟΝΤΑΙ Η ΕΧΟΥΝ ΕΚΔΟΘΕΙ

1. **Άρθρο 5, παράγραφος 9:** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται **και νέα δικαιολογητικά** ως υποχρεωτικώς συνυποβαλλόμενα με την αίτηση υπαγωγής στη διαδικασία του παρόντος νόμου έγγραφα ή να τροποποιούνται τα δικαιολογητικά της παραγράφου 8 του άρθρου 5. **Αυτή η απόφαση δεν έχει εκδοθεί ακόμα.**
2. **Άρθρο 14, παράγραφος 7:** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζεται η διαδικασία και οι ειδικότερες λεπτομέρειες για τη γνωστοποίηση της παραγράφου 6 του άρθρου 14. **Δεν έχει εκδοθεί ακόμα.**
3. **Άρθρο 15, παράγραφος 14:** Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων μπορεί να εξειδικεύονται η μεθοδολογία και τα κριτήρια της παραγράφου 5 του άρθρου 15 για τον προσδιορισμό του αριθμού και του ύψους των δόσεων καταβολής για την αποπληρωμή οφειλών προς το Δημόσιο, τα κριτήρια για τη διαμόρφωση της ψήφου του Δημοσίου σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 15, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 13 του άρθρου 15. **Αυτή η απόφαση έχει εκδοθεί, είναι η ΠΟΛ 1105, ΦΕΚ Β 2426, 14-07-2017 και αφορά τη ρύθμιση προς το Δημόσιο.**
4. **Άρθρο 15, παράγραφος 20:** Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να εξειδικεύονται η μεθοδολογία και τα κριτήρια της παραγράφου 5 του άρθρου 15 για τον προσδιορισμό του αριθμού και του ύψους των δόσεων καταβολής για την αποπληρωμή οφειλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, τα κριτήρια για τη διαμόρφωση της ψήφου του Κ.Ε.Α.Ο. σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 15, καθώς και κάθε ειδικότερο

θέμα για την εφαρμογή των παραγράφων 3 έως 9 και 15 έως 19 του άρθρου 15. **Αυτή η απόφαση έχει εκδοθεί, είναι η 32320/1841, ΦΕΚ Β 2360, 11-07-2017 και αφορά τη ρύθμιση προς τα ασφαλιστικά ταμεία.**

5. **Άρθρο 15, παράγραφος 21:** Με τις υπουργικές αποφάσεις των παραγράφων 14 και 20 του άρθρου 15 μπορεί να εξειδικεύονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παραγράφου 21 του άρθρου 15. **Αυτές οι αποφάσεις έχουν εκδοθεί και είναι η 32320/1841 – ΦΕΚ Β 2360-11-07-2017 και η ΠΟΛ 1105 – ΦΕΚ Β 2426 – 14-07-2017 και είναι αυτές που αφορούν και τους μηχανικούς, όπως και όλους τους άλλους επαγγελματίες.**
6. **Άρθρο 16, παράγραφος 2:** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών καθορίζονται οι διαδικασίες, οι προϋποθέσεις και οι τεχνικές λεπτομέρειες οι οποίες αποτελούν τις λειτουργικές προδιαγραφές της ηλεκτρονικής πλατφόρμας εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών του άρθρου 16. **Αυτή η απόφαση δεν έχει εκδοθεί ακόμα.**
7. **Άρθρο 16, παράγραφος 3:** Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης μπορεί να θεσπισθεί για πρόσωπα των οποίων οι συνολικές προς ρύθμιση οφειλές δεν ξεπερνούν το ποσό των πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ απλοποιημένη διαδικασία ρύθμισης των οφειλών τους, κατά την οποία η πρόταση ρύθμισης, καθώς και η αξιολόγηση της βιωσιμότητας του οφειλέτη, παράγονται με τυποποιημένο τρόπο. **Αυτή η απόφαση δεν έχει εκδοθεί ακόμα.**

Ανοικτή Συνέλευση Μηχανικών